

Lakatos Vilmos

Duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés

Vilmos, Lakatos

Curriculum and Content Development for the Dual Training

BEVEZETÉS

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojektben belül kiemelkedő jelentősége volt a Szolnoki Főiskola duális képzéseinek továbbfejlesztése, új szakok duális képzési programjainak, valamint a kapcsolódó képzéstámogató dokumentációs rendszer - tanterv, vállalati gyakorlati munkafüzetek, tantárgyi programok – fejlesztése, kidolgozása. Az alprojekt témán belül szinte a teljes oktatói gárda bevonásra került, természetesen kiemelt szereppel bírt az oktatásszervezést vezető rektorhelyettes, valamint a szakfelelősök, de a tantárgyi programok duálisos változatának elkészítésében az összes tantárgyfelelős érintett volt. A duális képzésben érintett vállalati oldal elvárásait részben modellező vállalati gyakorlati munkafüzetek kidolgozásában a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, mint konzorciumi partner működött közre.

A duális es kooperatív képzések fejlesztése a jelenlegi felsőoktatási szakpolitika kiemelt prioritása, hiszen az (felső) oktatásnak kiemelt szerepe van a gazdasági folyamatok támogatásában, a gazdaság növekedésének előmozdításában es biztosításában.

Az oktatásnak a gazdasághoz fűződő alapvető kapcsolódási pontja a munkaerőpiac kínálati oldalának oktatáson keresztüli alakítása. Az oktatás hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók olyan tudással es kompetenciákkal legyenek felvértezve, amelyek hozzásegítik őket a munkaerő-piacon történő sikeres megjelenéshez, illetve a munkaerőpiac keresleti oldali igényeinek való megfeleléshez. De ma már a tudás elsajátítása nem kizárólag a lexikai tudás elmélyítését jelenti, hanem egyre inkább igényként fogalmazódik meg a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatban azoknak a gyakorlati kompetenciáknak, készségeknek és képességeknek az átadása, amelyek szükségesek az egyes szakterületen történő munkába állás szempontjából.

TEVÉKENYSÉG

A projekt indulásakor a projekt- és 2. Képzésfejlesztés alprojekt vezetése a részletes feladatok meghatározását követően a szakmailag illetékes egységvezetői javaslatok alapján rögzítették az egyes alprojekt, illetve azon belüli témafeladatok felelőseit, végrehajtóit.

A duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés témán belül az alábbi feladatok kerültek meghatározásra:

1. táblázat
TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projekt duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés
téma feladatai

1.	Meglévő duális tantervek átdolgozása, hagyományos tantervi formává alakítása
2.	Új duális tantervek kialakítása
3.	Tantárgyi programok átdolgozása a duális képzés jellegzetességeinek megfelelően
4.	Tananyagfejlesztés- vállalati gyakorlati munkafüzetek elkészítése
5.	Tanácsadói megbízások a meglévő tantervek értékelésére
6.	Tanácsadói megbízások az új alapképzési tan-tervek kialakításához
7.	Tanterv engedélyeztetési eljárások díjai
8.	Duális képzésfejlesztéshez kapcsolódóan elméleti és gyakorlati, magyar és idegen nyelvű szakkönyvek vásárlása

Forrás: TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projektdokumentáció

A fenti feladatok teljesítésének időbeni ütemezése végett GANTT diagramban kerültek rögzítésre az egyes elvégzendő pontok.

2. táblázat
A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projekt duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés
téma feladatainak tartalmi és időbeli részletezése –

feladat	megvalósító (k)	május																				
		jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún	jún									
1. Meglévő duális tantervek átdolgozása, hagyományos tantervi formává alakítása (4alapképzés)	Szakfelelősök MÉGM BSc MM BSc PSZ BA TV BA																					
2. Új duális tantervek kialakítása (2 alapképzés)	Szakfelelősök GVAM BSc KM BA																					
3. Tantárgyi programok átdolgozása a duális képzés jellegzetességeinek megfelelően	Tantárgyfelelősök 130 duális tantárgyi program a 6 alapszakon																					
4. Tananyagfejlesztés- vállalati gyakorlati munkafüzetek elkészítése	Szakok vezető oktatói 6 alapszak, szakonként 7 gyakorlat = 42 db munkafüzet																					

egységes formátumú tájékoztató elkészítésével kapcsolatosan megbeszélés történt az érintett szakfelelősök bevonásával. 2015. június 29-én a főiskola Oktatásfejlesztési Bizottság ülés keretében ismét találkoztak a duális tantervkidolgozásban érintett szakfelelősök, amelynek keretében a duális képzési programok véglegesítésére került sor, valamint

az egységes formátumú tanterv is meghatározásra került.

2015 júliusában a főiskola szenátusa elfogadta az új-egységes formátumú duális tanterveket.

A tantervek kidolgozását és elfogadását követően külső szakértők kerültek felkérésre a **duális képzési programok értékelésére** az alábbi részletezésben:

3. táblázat A Szolnoki Főiskola duális alapszakos tantervének értékelői

Szak	Duális képzési program értékelő	Munkahely
Turizmus vendéglátás BA		
	Batóné András Judit	Tiszaliget KFT
	Varga Zsolt	Kumánia KFT.
Pénzügy és számvitel BA		
	Schneider Mónika	OTP Bank Szolnoki Fiók
	Vajó Csaba	CLAAS Hungary
Műszaki menedzser BSc		
	Herédi Éva	McHale Hungária Kft.
	Bíró Zoltán	Ferzol Kft.
Mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök BSc		
	Dr. Reith János	DirectLine Kft.
	Herédi Éva	McHale Hungária Kft.
Kereskedelem és marketing BA		
	Dr. Rédei István	COOP-Star Kereskedelmi Zrt.
	Pap Lajos	Tisza – COOP Zrt.
	Nyeste István	Eurokerámia KFT
	Sonyák Béláné	JNSZM Kereskedelmi és Iparkamara
Gazdaság és vidékfejlesztési agrármérnök BSc		
	Ifj. Hubai Imre	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
	Orosz Tibor	Dohányfermentáló Zrt.
	Molnár Melinda	Besenyszögért Alapítvány
	Dankóné Szabó Edit	EUROPE DIRECT JNSZ IP

Forrás: saját összeállítás a projekt dokumentációk alapján

A tanterveket egy öt szempont szerint történő értékelés keretében kellett értékelni (1. A duális képzési program illeszkedése a város, a megye, a régió munkaerő-piaci igényeihez; 2. A duális

képzési program illeszkedése a város, a megye, a régió munkaerő-piaci igényeihez – a térségben fontos munkaerő biztosítása; 3. A duális képzésben megszerzett ismeretek

szolgálják-e a biztos életpálya modellt?; 4. A duális képzés szolgálja-e a hatékony intézményi-vállalati együttműködést?; 5. A duális képzési programban megvalósul-e a rugalmas, minőségi felsőfokú képzés?). Az értékelők többsége reálisan tárta fel a duális képzés lehetőségeit a magyar felsőoktatási rendszerben, felhívták -szakoktól függően- azokra a veszélyekre a figyelmet, amelyek a vállalkozások duális képzésbe való csatlakozását gátolhatják, de összességében mindegyik értékelő hosszú távon értékteremtőnek és kifejezetten hasznosnak ezt a típusú képzési formát.

2015 júliusában megkezdődött az egyes duális szakok **vállalati gyakorlati munkafüzet**einek elkészítésére vonatkozó megbízások kiadása. A munkafüzetek tartalmi és formai sémáját a JNSZM Vállalkozásfejlesztési Alapítvány biztosította a vállalati partnerek körében végzett felmérésekre alapozva. A 6 szakra és szakonként 7 félévre vonatkozó feladat mennyisége miatt részütemezések szerinti teljesítések lettek meghatározva, júliusban a szakok 1-2. félévére, szeptemberben a 3-4 félévére, októberben pedig az 5-6-7. félévére munkafüzetek kerültek kidolgozásra. Az egy félévre vonatkozó munkafüzet három fejezetből tevődik össze: az általános ismertető fejezetből (bevezetés), a tantárgyspecifikus fejezetből és a szakmaspecifikus fejezetből.

A duális képzés szabályainak megfelelően minden szemeszter intézményi képzését követően a hallgatók vállalati gyakorlaton vesznek részt. A duális gyakorlati idő alatt a féléves tantárgyakhoz kapcsolódó feladatokat kell megoldaniuk és szakmaspecifikus készségeket kell elsajátítaniuk és kompetenciákat kell megszerezniük a munkafüzetben irányított feladatok megoldásával és a napi gyakorlat során.

A munkafüzet további fejezetei eszerint tagolódnak.

A munkafüzet több olyan feladatot tartalmaz, amelyek közül a hallgatónak választania kell aszerint, hogy melyik a legmegfelelőbb, legjobban megoldható a vállalati sajátosságok alapján. Amennyiben több hallgató tölti a gyakorlatát egy vállalatnál a gyakorlati mentor kijelölheti a feladatokat az ismétlődés elkerülése érdekében. Főként a szakmaspecifikus rész esetében több hallgató is dolgozhat ugyanazon a projektfeladaton, ez esetben lehetnek ismétlődő részek a beadott munkákban.

2015 augusztusától 2015. októberig kerültek felosztásra az új duális tantervekhez illeszkedő **tantárgyi tematikák** kidolgozására való felkérések. A duális képzés jellegzetességeinek megfelelően több tantárgy körébe tartozó kompetencia csak a duális partnernél letöltött gyakorlat során szerezhető meg, s ezekre terjed ki a duális tantárgyi program, amelynek természetesen összhangban kell lenni a duális vállalati gyakorlati munkafüzetben foglalt tantárgyspecifikus tartalmi elvárásokkal.

Az alprojekthez kapcsolódóan 2015 júliusában a duális képzést folytató szakokra vonatkozó szakkönyv – szakdokumentáció beszerzésre volt lehetőség 300 000 Ft/szak összegben, amely teljesítésre került a szakok vezető oktatói által ajánlott tételek beszerzése által.

A fenti alprojekt téma feladatokat – a duális tantervek értékelőinek kivételével - a főiskola illetékes oktatói által lettek teljesítve, természetesen az adott szak szakfelelős oktatójának a koordinálása mellett.

A duális tantervfejlesztés végkimeneteleként az újonnan kidolgozott két alapszak (Kereskedelem és marketing BA és Gazdaság és

vidékfejlesztési agrármérnök BSc) duális tantervét az Oktatási Hivatalhoz történő benyújtással kell jóváhagyni, amelyre a projekt végén került sor.

EREDMÉNYEK

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojektben belül a „Duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés” témához kapcsolódó feladatok elvégzésével teljes körűen megteremtődtek a duális képzések operatív feltételei a Szolnoki Főiskolán. A szakonkénti duális képzési programok egységes szerkezetűek, amelyek megfelelnek a MAB által is elvárt követelményeknek. A duális tantervek külsős értékelői figyelembe vették a duális fehérvényben foglalt szempontokat és a saját tapasztalataik révén, valamint a város, a megye, a térség gazdasági-társadalmi jellemzői alapján tényadatokra és tendenciákra építve szolgáltatott kifejezetten jól hasznosítható véleményeket-javaslatokat, amelyekkel a folyamatos szakfejlesztések során élni lehet. sőt élni kell. Ehhez természetesen hozzá kell járulnia a duális felsőoktatási képzési forma állam által történő támogatásának is a jelenleginél komolyabb mértékben, tehát nem csak a szakképzési hozzájárulás összegéig és

nem csak az államilag finanszírozott hallgatókra vonatkozó kedvezmények biztosítása révén adjon ösztönzést a vállalkozások számára, hanem ezeken felül is, hasonlóan a középfokú duális képzésben kialakított feltételekhez.

A kialakított tantervek, a duális jellegzetességekhez illesztett tantárgyi tematikák egységesen jól szolgálják a hatékony és kompetencia-megszerzés orientált oktatást, képzést.

ÖSSZEZÉS

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojektben belül a „Duális képzés tanterv és tartalomfejlesztés” témához kapcsolódó feladatok a projekt által biztosított időkeretben elvégzésre kerültek. A feladatok elvégzésében résztvevők a tudásuk legjavát adták a teljesítések során, figyelembe vették a felsőoktatás szabályozási környezetét, a fenntartó elvárásait, a bevezetendő képzési formák nyújtotta lehetőségeket és a duális képzési tanács által kibocsátott dokumentációk tartalmát. Mindezek eredményeként a Szolnoki Főiskola felkészült a meglévő alapszakjain a duális képzések folytatására a korszerű piacképes ismeretekkel rendelkező frissdiplomás kibocsátásának érdekében.